

Gyrodactylus salaris i Drammensregionen

Historikk og status

Morten Eken

*Lokal koordinator for bevaring av
laksefisk i Drammensregionen*

Kontor plass: Rådhuset, Øvre Eiker kommune (Hokksund)

E-post: morten.eken@ovre-eiker.kommune.no

Telefon: 918 07 919

Web-side: <https://ovre-eiker.kommune.no/tjenester/jobb-naring-og-miljo/landbruk-jakt-og-fiske/vilt-og-fiske/bekjempelse-av-gyrodactylus-salaris/>

09.11.2024

Gyrodactylus salaris

– laksedreperen

- 0,5 mm lang, parasittisk haptormark (flatorm)
- Lever på huden til laks
- Stort formeringspotensial
- Lever kun i ferskvann (må ikke forveksles med lakselus i saltvann)
- Naturlig utbredt i deler av Østersjølaksens leveområde

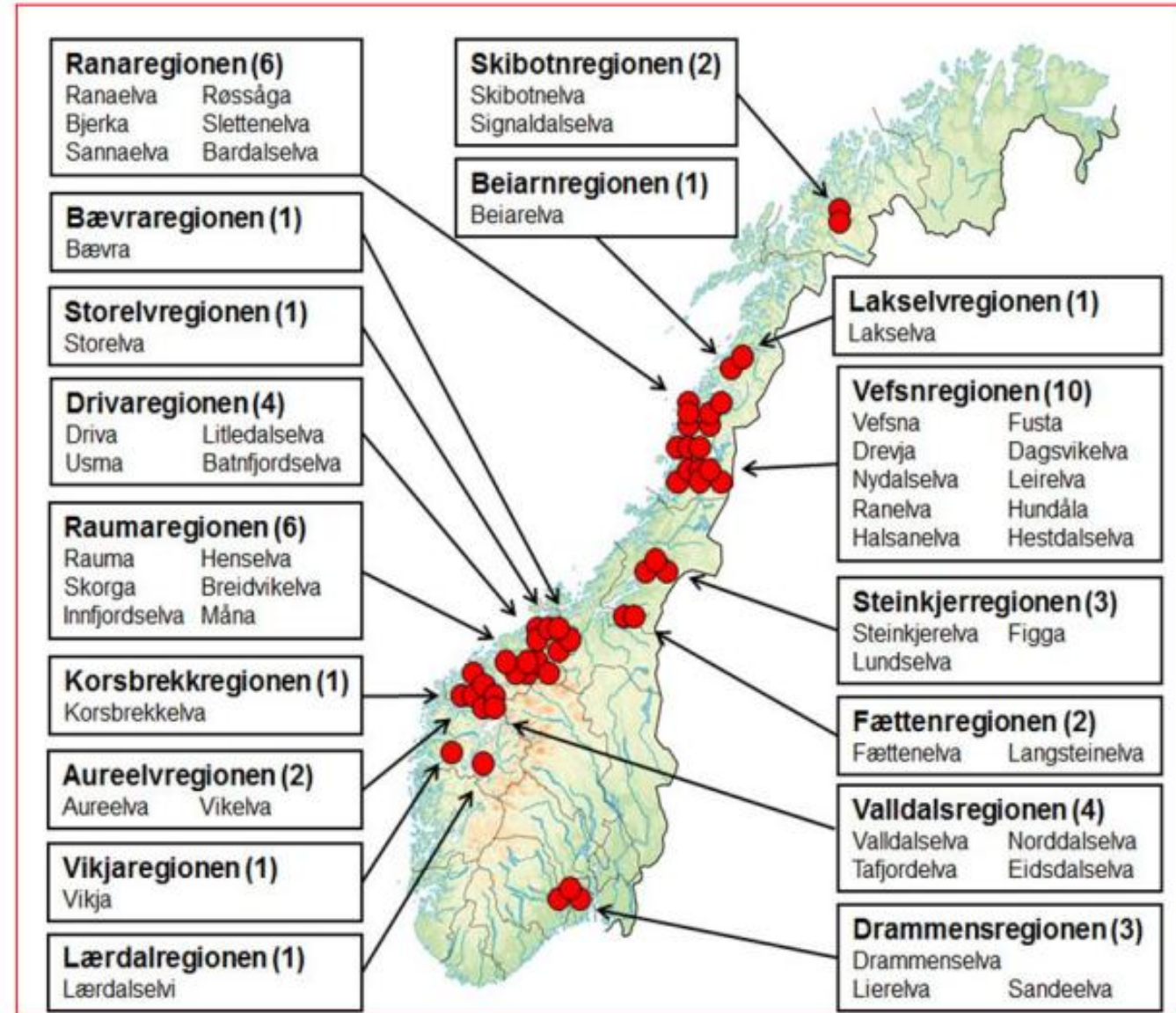
Foto: Tor Atle Mo

Foto: Tor Atle Mo

Gyrodactylus salaris i Norge

- Introduksjon av Gyro til Norge skjedde ved import av infisert laksefisk fra Sverige og Danmark
- Først påvist på vill laks i Lakselva i Misvær (Nordland) 1975.
- I alt 54 norske lakseelver har blitt infisert

Risikovurdering

Gyrodactylus er plassert i kategorien “Høy-Svært høy risiko” i fremmedartslista pga.:

- Potensial for spredning til friske vassdrag
- Store, negative konsekvenser
 - For laksen
 - For vassdragsøkologien
 - For fiskere og rettighetshavere
 - For samfunnet

Økologisk effekt

4 stor	PH	<u>HI</u>	SE	SE
3 middels	LO	HI	HI	SE
2 liten	LO	LO	LO	HI
1 ingen kjent	NK	LO	LO	PH

1 2 3 4
lite begrensa moderat stort

Invasjonspotensial

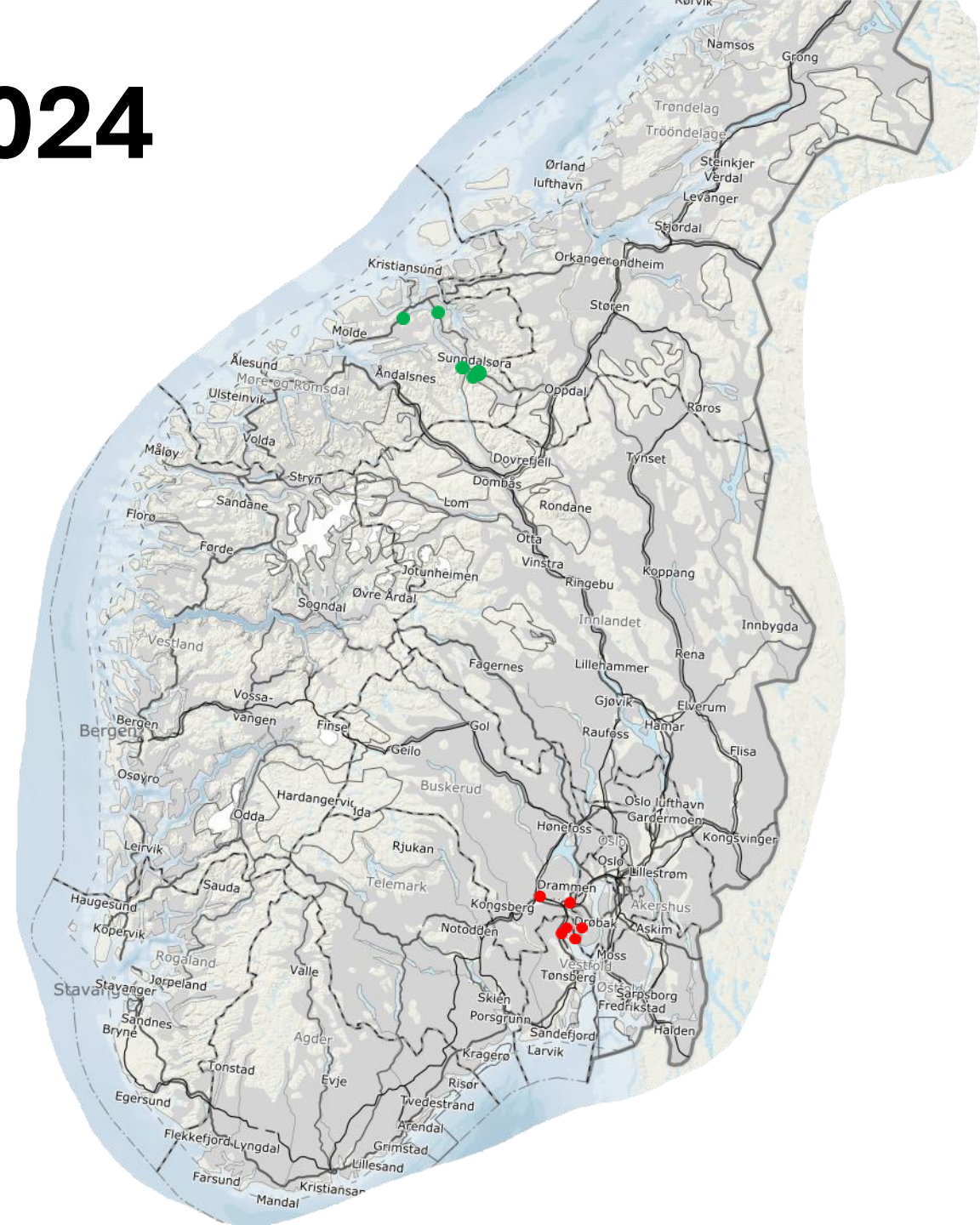
Nasjonale strategier mot G. salaris

- Hindre spredning
- Bekjempe parasitten
- Bevare og re-etablere fiskebestander

Gyro i Norge - Status 2024

- **43 av 54 smittede elver er behandlet – og friskmeldt**
- **5 elver er ferdig behandlet (2022-2024) – nå i friskmeldingsfase**
 - Driva-regionen
- **6 elver er fortsatt smittet - planlagt behandlet i perioden 2025-2028**
 - Drammensregionen

Gyro i Drammensregionen

Smitten kom til regionen via flytting av infisert fisk til et oppdrettsanlegg i Tyrifjorden i 1985-86

Påvisninger av *Gyrodactylus salaris* på villfisk i regionen:

- Drammenselva september 1987
- Asdøla i Lier november 1987
- Lierelva august 1988
- Vesleelva i Holmestrand 2003
- Selvikelva i Holmestrand 2019
- Ebbestadelva (Knemsbekken) i Drammen 2023
- Bergerelva i Drammen 2024

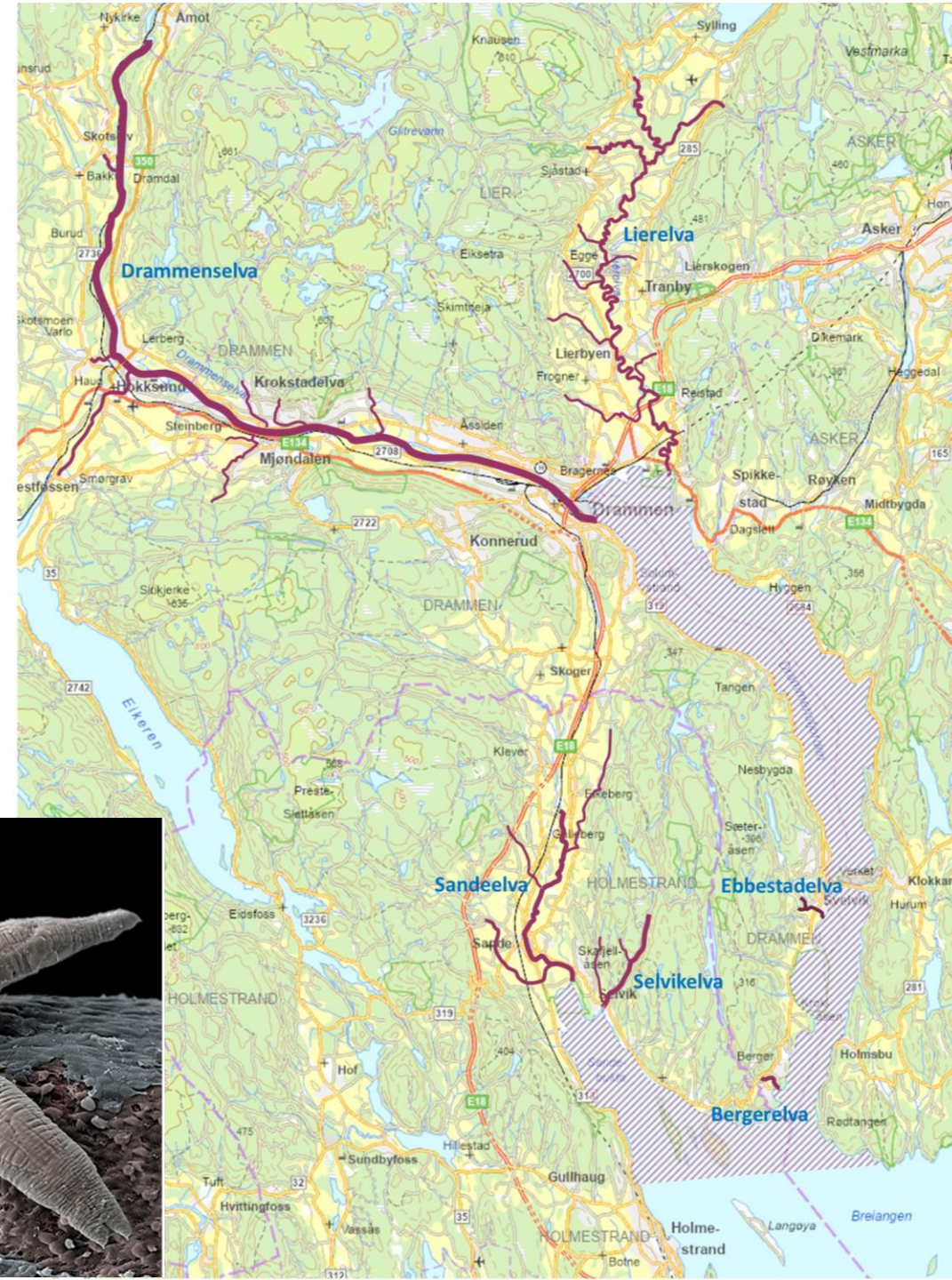
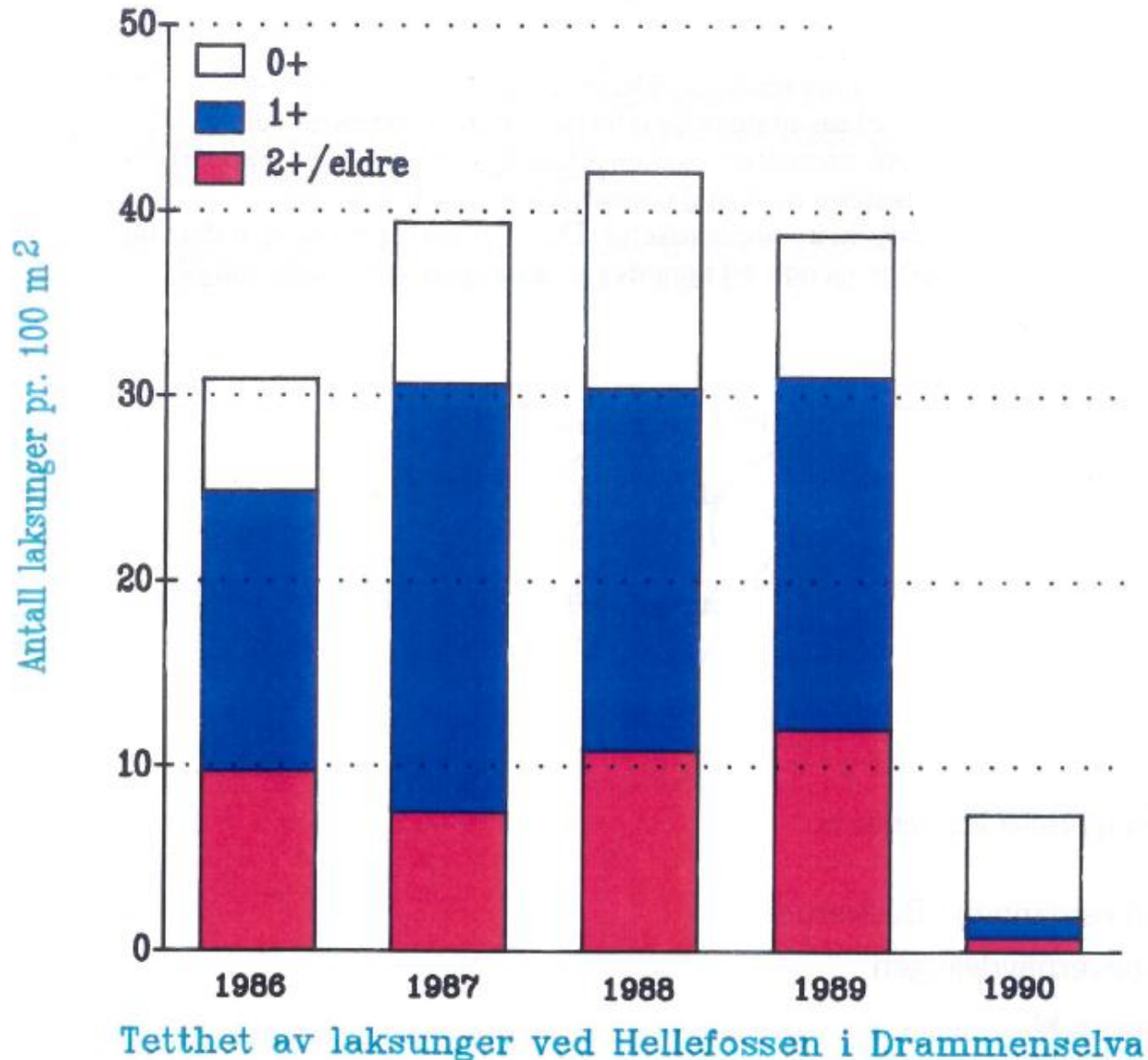

Foto: Jannicke Wiik-Nielsen

Effekter av Gyrodactylus salaris

- Smittede laksunger utsettes for store lidelser
- Opptil 90% av laksungene dør
- Sterk reduksjon i tilbakevandring av voksen laks
- Kan medføre at laksestammen i et vassdrag går tapt.
- Tap av fiskeopplevelser og inntekter fra laksefiske

Fangst av laks (kg) i Drammenselva 1977-2024

